

De ontwikkeling van een ontwerpstudio voor pabostudenten

Citation for published version (APA):

Vrieling, E., Besselink, E., Brand-Gruwel, S., & Vermeulen, M. (2015). *De ontwikkeling van een ontwerpstudio voor pabostudenten*. Paper presented at VELON congres 2015, Arnhem, Netherlands.

Document status and date:

Published: 29/03/2015

Document Version:

Peer reviewed version

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 04 Jul. 2022

Open Universiteit
www.ou.nl

Indiening Velon conferentie (26/27 maart 2015 in Arnhem)

Namen en mailadressen auteurs:

Emmy Vrieling: emmy.vrieling@ou.nl

Eric Besselink: eric.besselink@iseling.nl

Saskia Brand-Gruwel: saskia.brand-gruwel@ou.nl

Marjan Vermeulen: marjan.vermeulen@ou.nl

Titel bijdrage: De ontwikkeling van een ontwerpstudio voor pabostudenten

Zichtlijn 2: opleidingsdidactiek in lerarenopleidingen

Presentatievorm: Ontwikkelplan

Trefwoorden: curriculumontwerp, zelfgestuurd leren

Abstract

In dit onderzoeksproject werken praktijk (Iselinge pabo Doetinchem) en wetenschap (Welten-instituut van de Open Universiteit) op basis van ontwerpgericht onderzoek samen aan de ontwikkeling van een vernieuwd pabocurriculum. Hierbij worden bestaande instructiemodellen en ontwerpprincipes voor zelfgestuurd leren concreet uitgewerkt in een pabomodule. Centraal staat de ontwikkeling van een flexibel pabocurriculum dat tegemoet komt aan de kwaliteiten van studenten en gericht is op het opleiden van studenten tot (sociaal) ondernemende, zichzelf sturende leraren. In een curriculum ontwikkelgroep, bestaande uit pabodocenten en een onderzoeker, wordt vanuit een theoretische studie eerst een blauwdruk ontwikkeld, die aansluitend wordt geëvalueerd op basis van de ervaringen in een pilot studie.

Motivatie bijdrage

Passend bij zichtlijn 2 ('opleidingsdidactiek in lerarenopleidingen') richt deze bijdrage zich op de conferentievraag: 'Wat hebben toekomstige leraren nodig om leraar te worden'. Gezocht wordt naar de concretisering van de sociaal constructivistische visie in een flexibel pabocurriculum waarin studenten geleidelijk meer mogelijkheden tot zelfgestuurd leren krijgen.

Bijdrage

In dit onderzoeksproject gaan we aan de slag met de ontwikkeling van een blauwdruk die als onderlegger kan worden gebruikt voor pabocurricula met zelfgestuurd leren als belangrijkste pijler. Zelfgestuurd leren kan worden gedefinieerd als een doelgericht proces waarbij studenten, vanuit een 'voordenkfase', hun eigen leren monitoren, controleren en evalueren (Pintrich, 2004). Veel studies (bijvoorbeeld Zimmerman, 2002) hebben het belang aangetoond van het aanleren van zelfgestuurde leervaardigheden voor succesvol leren van studenten. Van zelfgestuurd leren wordt verwacht dat het leidt tot betere studieresultaten, omdat de student het eigen leren bewuster kan sturen en regelen. Op die manier is de student uiteindelijk beter in staat om opgedane kennis in verschillende situaties te gebruiken.

In aansluiting bij het bovenstaande worden lerarenopleiders in toenemende mate door beleidsmakers aangemoedigd de zelfgestuurde leermogelijkheden van hun studenten

binnen het lesprogramma te verhogen (Vrieling, 2012). Om lerarenopleiders hierbij te ondersteunen zijn, op basis van vijf deelstudies in een promotieonderzoek (Vrieling, 2012), ontwerpprincipes en een diagnostisch instrument voor zelfgestuurd leren in pabo's ontwikkeld. Deze instrumenten zijn tevens ingezet in de pabopraktijk waarbij positieve effecten op studiemotivatie en het gebruik van metacognitieve leerstrategieën bij pabostudenten zijn gevonden. De uiteindelijke concretisering van dergelijke richtlijnen in curricula en lessen wordt echter vaak aan de docent zelf overgelaten (Vrieling, 2012). In het hier beschreven onderzoeksproject richten we ons op het concreet beschrijven van een blauwdruk voor pabocurricula met aandacht voor de geleidelijke implementatie van zelfgestuurd leren.

Overkoepelend wordt gezocht naar een goede balans tussen docent- en studentsturing (Vrieling, 2012). Belangrijk hierbij is bijvoorbeeld het principe van modelleren waarbij opleiders of andere experts vaardigheden voor zelfgestuurd leren (zoals feedback leren vragen en geven) in hun lessen integreren op de vier niveaus van observatie (kijken naar het voorbeeld van iemand anders), emulatie (het, onder begeleiding, nadoen van het voorbeeld dat iemand anders geeft), zelfcontrole (het zelfstandig laat zien van de vaardigheid binnen een gestructureerde omgeving) en zelfregulatie (het adaptief gebruik van de vaardigheid in verschillende situaties).

Er wordt toegewerkt naar zogenaamde ontwerpstudio's waarbij studenten zowel in de opleiding als in de opleidingsscholen jaarlaag doorbrekend, zelfgestuurd en met een onderzoekende houding samenwerkend aan de slag gaan met de uitwerking van diverse ontwerp- en onderzoeksthema's. Hierbij streven we twee doelstellingen na: (1) Ontwikkeling van richtlijnen voor ontwerpstudio's die tegemoet komen aan de bovengenoemde kenmerken (eerste semester) en (2) Uitproberen, evalueren en bijstellen van de richtlijnen in een pilot (tweede semester). Naast de opbrengsten vanuit het onderzoek van Vrieling (2012) worden aanvullende relevante bronnen in een theoretische studie bestudeerd en, waar van belang, gebruikt. Op basis van een pilot wordt deze blauwdruk verder verbeterd.

Aan deze doelstellingen wordt gedurende studiejaar 2014/2015 gewerkt in een curriculum innovatiegroep bestaande uit negen pabodocenten en een onderzoeker. In de vorm van ontwerpgericht onderzoek worden de bevindingen en opbrengsten met de deelnemers in de praktijk besproken, toegepast en gedurende het studiejaar op basis van de data in een iteratief proces verder ontwikkeld. De dataverzameling vindt plaats aan de hand van:

- audiobestanden van de groepsbijeenkomsten;
- volgen van de digitale groepsomgeving;
- interviews met de groepsleden halverwege en aan het eind van het traject;
- video-opnames van de pilotlessen;
- adviesgesprekken met de pilotdocent gedurende semester 2;
- interview met de pilotdocent aan het eind van semester 2;
- reflectieve notes van de pilotstudenten na iedere les;
- focusgroep met een selectie uit de pilotstudenten aan het eind van semester 2.

Tijdens de VELON conferentie in maart 2015 is de eerste versie van de blauwdruk gereed. In aanvulling daarop kunnen de ideeën en ervaringen van belangstellenden de blauwdruk verder verbeteren.

Referenties

- Pintrich, P.R. (2004). A conceptual framework for assessing motivation and self-regulated learning in college students. *Educational Psychology Review*, 16, 385-407.
- Vrieling, E.M. (2012). *Promoting self-regulated learning in primary teacher education*. Doctoral dissertation, Open University, the Netherlands.
- Zimmerman, B.J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory into Practice*, 41(2), 64-70.